

VERLOREN GODEN

Copyright © Jaap Cové

ISBN: 9789464488319

De songtekst *Memories*, die tweemaal gebruikt werd, is van Bert de Klerk.

Omslag: ietsmetpalmen@gmail.com

Jaap Cové

Verloren goden

You made him, O Aruru; now create his equal; let it be as like him as his own reflection, his second self; stormy heart for stormy heart. Let them contend together and leave Uruk in quiet.' So the goddess conceived an image in her mind, and it was of the stuff of Anu of the firmament. She dipped her hands in water and pinched off clay, she let it fall in the wilderness, and noble Enkidu was created [...] Enkidu ate grass in the hills with the gazelle and lurked with wild beasts at the water holes; he had joy of the water with the herds of wild game. But there was a trapper who met him one day face to face at the drinking-hole, for the wild game had entered his territory. On three days he met him face to face, and the trapper was frozen with fear. He went back to his house with the game that he had caught, and he was dumb, benumbed with terror.

The Epic Of Gilgamesh, tablet 1. Assyrian International News Agency. Books Online. www.aina.org

Diep in de wildernis van Oregon bestaat de wereld uit hemelhoge bomen, die de heuvels en bergen bedekken zover het oog reikt. Het enige dat de groene, golvende zee onderbreekt is een besneeuwde top van een vulkaan – een stil en eenzaam baken – een rivier of een menselijke nederzetting. De natuur kent geen staatsgrenzen; het woud groeit waar het wil, van Oregon naar Washington, over de grens van Canada, richting Alaska. De schoonheid ervan is minstens zo betoverend en mysterieus als de sterrenhemel erboven bij nacht. Een mens kan er hopeloos in verdwalen. Een schaal met burrito's is wel het laatste dat je er verwacht aan te treffen.

1

Dillen Lomans trommelde uit de losse pols een ritme op zijn dijen, terwijl zijn voeten de maat tikten op de grond. Het was voor hem een natuurlijke bezigheid, een onbewust tijdverdrijf. Hij had honger en was vol verwachting. Vanaf zijn plek op de sofa bekeek hij de knusse blokhut, waar hij met zijn muziekvrienden het komende weekend feest ging vieren. De robuuste balken en de open haard konden bittere koude weerstaan, maar het was nog oktober – Indian summer – en de zon scheen door het raam op de stoffige vloer. Hij staarde naar de schaal met burrito's op de salontafel en toen naar het lachende gezicht van Nina, die teruggekomen was uit de keuken met nog een dienblad vol nacho chips en salsa. Bij het neerzetten boog ze voorover, waardoor Dillen wel naar haar borsten moest kijken. Ze gaf hem een luchtkus met haar rood gestifte lippen, liep uitdagend terug naar de keuken en schudde een keer met haar kont. Hij lachte in zichzelf, deed een graai naar de chips en propte ze in zijn mond.

‘Yo, Dill, zou je niet eens even helpen?’ Charlotte stond in de deuropening met groenige guacamolehanden. ‘De dames staan weer in de keuken, hè?’

‘Wat moet ik doen?’ zei Dillen met zijn mond vol. Hij sprong overeind en keek haar afwachtend aan.

‘Nou, wat dacht je van de wijn en zo? Alles ligt nog in de auto. Het eten is al bijna klaar. En anders ga je houtspikkelen voor de haard. Echt mannenwerk.’

‘Oké, oké, ik ga al. Waar is Freek trouwens?’

‘Die staat buiten met Matthew de hengels uit te proberen. Hij wil leren flyfishen.’

Dillen keek door het raam en zag Freek werpbewegingen maken met een dunne zwiepende hengel op het grasveld naast de blokhut, terwijl Matthew ernaast stond en aanwijzingen gaf. Het grasveld was het wateroppervlak. De nepvlieg aan het uiteinde van de plastic draad vloog in steeds grotere banen door de lucht en schoot vlak boven het gras weer omhoog op het moment dat Freek een ruk aan de hengel gaf. De nepvlieg moest boven het wateroppervlak scheren, dan even erop rusten, tot een forel zou toehappen. Hij had de schwing al aardig te pakken, maar zag er belachelijk uit in deze setting met zijn helblauwe haar en zijn tatoeages op zijn ontblote bovenlichaam. Ondanks de warmte had hij wel zijn zwarte leren broek aangehouden. Freeks gespierde lichaam kreeg extra nadruk door de witte blubberbuik van Matthew, maar gelukkig schaamde Matthew zich niet voor dat contrast. In Blue Rock, het dichtstbij gelegen gehucht waar ze nog wat inkopen hadden gedaan, schrok de caissière toen ze Freek zag. Ze durfde hem niet aan te kijken en staarde in plaats daarvan naar zijn kruis. Ze begon te stotteren en werd rood. Dillen greep in toen Freek misbruik maakte van de situatie en avances begon te maken bij de arme vrouw. Hij trok hem de winkel uit. Hij wist dat er geen rem zat op die jongen. Freek wilde overal de aandacht, een onverzadigbaar kind van tweeëndertig, maar hij was nu wel getrouwd met zijn Amerikaanse Nina.

Dillen ging naar buiten en begon de auto uit te laden. Matthews hond kwam op hem afgerend. ‘Hé, Champ! Nee, jongen, ik heb niks voor jou. Al het eten is al binnen. Je moet in de keuken zijn.’

De kleine bulldog ging naast hem zitten en hijgde hevig. Hij maakte snurkgeluidjes van opwinding en duwde zijn natte neus tegen Dillens kuit. Ineens was Champs aandacht afgeleid. Hij draaide zich om, staarde naar het woud en spitste zijn driehoekige flapootjes. Hij begon te grommen.

‘Wat is er, Champ?’ Dillen keek naar de tientallen meters hoge Douglas sparren en probeerde verder het donkere woud in te kijken, richtte toen zijn blik op de blauwe lucht, maar zag niks bijzonders.

Geen beer, geen adelaar, alles was rustig, maar Champ vertrouwde iets niet. Dillen schoot in de lach en gaf de hond een zet. Champ bleef grommend naar het bos staren.

‘Ga jij ons beschermen tegen de grote boze beer?’ vroeg Dillen. ‘Daar zal hij echt van onder de indruk zijn. Go get ’m, boy!’ Hij pakte nog een doos uit de auto, toen hij een zacht huilend geluid hoorde in de verte, bijna een gefluit; een langgerekt, onheilspellend gefluit. Hij wachtte en luisterde met de doos in zijn met kippenvel bedekte armen. Daar was het weer; een hoge fluittoon, die oversloeg aan het einde, gevolgd door een dof gebonk, alsof er iemand met een stuk hout tegen een boomstam sloeg. Hij bekeek de hond nu met meer respect. Champ begon te blaffen, maar er was nog steeds niets te zien. De geluiden kwamen van heel ver weg.

‘Coyotes,’ zei Matthew zelfverzekerd.

Dillen schrok van zijn stem; hij had niet gezien dat Matthew achter hem was komen staan. ‘Oh, coyotes,’ zei hij alsof het hem niets gedaan had. Matthew bekommerde zich om Champ, leidde het beest af van zijn onzichtbare vijand. De geluiden waren opgehouden. De zon was voor de helft achter de toppen van de bomen gezakt en zou over een paar minuten verdwenen zijn. Het was al aan het afkoelen. Coyotes! Het gehuil had een dierlijke angst in Dillen losgemaakt en net als bij Champ stonden zijn nekharen recht overeind en waren zijn oren gespitst, alleen was het bij hem niet zichtbaar. Hij draaide zich om naar het gravelpad, dat na een paar honderd meter een bocht maakte en uit het zicht verdween. Het was de enige toegangsweg naar de blokhut. Blue Rock lag zo’n tachtig kilometer verderop. Hoge, korte keelklanken deden hem weer naar de lucht kijken en hij zag een roofvogel sierlijk landen op het uiterste topje van een Douglas spar. De tak boog door onder het gewicht. Dillen haalde diep adem en kreeg tranen in zijn ogen. Dit soort natuur was hem onbekend. Hij was dankbaar voor de ervaring; het was ontzagwekkend.

Er waren grote hoeveelheden burrito’s nodig voor het opnemen

van een cd. Quesedillas smaakten goed als tussendoortje, tortillas waren ook niet te versmaden, maar niets at zo lekker weg en vulde de maag zo goed aan het eind van een lange opnamedag als een pittige burrito, met kip of gehakt, bonen en chili, uit de hand, gewikkeld in vetvrij papier. De afhaal-Mexicaan was een prettige wandeling verwijderd van de muziekstudio in Portland, waar Dillen Lomans en zijn bandleden hun eerste cd hadden opgenomen. Ze waren gedurende het gehele opnameproces trouwe klanten geweest. In drie maanden tijd was de menulijst van 'El Burrito Loco' meerdere malen afgewerkt. Dillen was gesteld geraakt op Chico, de kok, die gaandeweg alles te weten was gekomen over het trio Nederlanders dat steeds in zijn zaak verscheen. Chico had hen ingewijd in de betere Mexicaanse keuken: de tamales, de chimichanga, de flauta; allemaal vettig en machtig, maar Dillens favoriet was en bleef de burrito. Matthew, de producer en eigenaar van de studio, bedankte doorgaans. Hij moest op zijn gewicht letten van zijn dokter en had al veel te vaak gezondigd bij de maffe Mexicaan. Dillen was de drummer, de motor van Manic Mola, en die motor draaide hier op Mexicaanse vettingheid. Samen met bassiste Charlotte moest hij de mensen aan het dansen krijgen, terwijl Freek zijn gitaarsolo's de zaal in slingerde. De blokhut was eigendom van Nina's oom en lag een paar honderd mijl buiten Portland. Het was de perfecte locatie om een onvergetelijke tijd af te sluiten en de doop van *Songs 4 the Mad & Lonely* te vieren. Matthew, die gezegend was met een alternatieve muzikale smaak en oeverloos experimenteerde met effecten, was ervan overtuigd dat het debuutalbum een succes zou worden. Binnen niet al te lange tijd zou de hele wereld er getuige van zijn en werd op zijn minst één track een hit. Dit weekend was het echter tijd voor hun eigen feestje. Ze hadden de oude Chevrolet Suburban volgeladen met slaapzakken en kleren, gitaren, eten en een behoorlijke voorraad drank. Op het laatste moment kwam Chico nog langs met een kartonnen doos met inhoud, een blijk van dank aan zijn trouwe klanten. De burrito's lagen keurig in plasticfolie gestapeld in de doos, naast

de gettoblaster, die ze nodig hadden om de mastertape af te spelen.

Onderweg naar de blokhut waren ze op verschillende plaatsen gestopt. Nina had een aantal bezienswaardigheden uitgekozen die zij graag wilde delen met haar vrienden. Er was een waterval in een zo sprookjesachtige omgeving, dat het bijna niet echt was. De rotsen waren bedekt met lichtgroen mos. Het water stortte zich erop en explodeerde in een mist van watten. Het meer aan de voet van de waterval was turquoise en zo helder, dat ze de kiezelstenen op de bodem konden zien glinsteren, belicht door de paar zonnestralen die door de bomen heen braken. De combinatie van kleuren in het prachtige licht kon niet door mensen verzonnen zijn. De natuur had spontaan haar trukendoos geopend.

Bij de volgende stop kwamen ze na een klauterpartij van een halfuur aan bij natuurlijke hot springs, tegen een berg aan gelegen. Het waren vijf poelen onder elkaar, die naar beneden toe steeds kouder werden. Helemaal bovenaan ontsprong de bron in een kleine grotopening. Iedereen had zich uitgetrokken en een bad genomen. Freek en Nina waren in het warmste bad gaan zitten. De anderen bleven een verdieping lager, gunden het pasgetrouwde stel hun privacy, totdat Freek in opgewonden staat naar de koudste poel verhuisde om af te koelen. Charlottes mond viel open van zo'n onbeschaamd vertoon van mannelijkheid. Matthew voelde zich opgelaten en stapte eruit. Hij kleepte zich aan en nam Champ mee voor een wandeling. Charlotte voegde zich bij Nina in de bovenste poel. Even zat Dillen alleen en liet zijn seksuele verlangens de vrije loop. Het hete water werkte prikkelend. Freek had gelijk: er was geen reden om je te schamen. Zolang er maar niemand bij hem kwam zitten.

'Eng geluid, hè?' riep Dillen naar Freek, die verderop nog stond te zwiepen met zijn hengel. 'Champ hoorde het al eerder dan ik. Die stond te grommen. Ik vond het een beetje griezelig.'

'Ik weet hoe het klinkt. I love it,' zei Freek met een uitdagende grijns. Hij spottte met de hele omgeving, alsof hij geen ontzag had

voor de natuur. Hij gooide zijn hoofd achterover en huilde zo hard hij kon. De aderen in zijn nek zwollen op. Toen haalde hij nog eens diep adem en deed het opnieuw. Samen wachtten ze of er antwoord kwam, maar het bleef eindeloos stil in het bos. De roofvogel wipte van zijn tak en vloog weg. Freek wees hem na. ‘Visarend,’ zei hij. De vogel verdween met grote klappen over de hoge boomtoppen.

‘Kom op, help even mee met die dozen,’ zei Dillen. ‘Het eten is klaar. We moeten ook nog hout zoeken voor de open haard. Zo meteen is het donker.’ Hij pakte weer een doos uit de achterbak van de Chevy.

Freek legde de hengel in het gras en lachte. ‘Hout zoeken? Hout rapen, zal je bedoelen. Ik doe het wel.’ Hij pakte de kruiwagen, die onder het afdak stond naast de blokhut en reed ermee naar de bomen. De stukken hout kwamen met harde bonken in de metalen bak terecht. Hij deed het wild, alsof hij zich moest afreageren, zijn energie kwijt moest; hij leek altijd in een te hoge versnelling te zitten.

Binnen stonden twee dikke kaarsen te branden op de tafel, tussen de schalen met eten. Dillen zette een fles rode en een fles witte wijn erbij en bracht de sixpacks bier naar de keuken. Nina en Charlotte stonden met hun ruggen naar hem toe de laatste gerechten klaar te maken en reageerden geprikkeld toen hij vroeg om een kurkentrekker, omdat zij net zomin wisten waar die lag.

Oregon had veel wijngaarden. De Pinots en de Chardonnays waren minstens zo lekker als de Franse tegenhangers; ze waren alleen niet zo beroemd. Het was een goed bewaard geheim. Samen waren ze al een paar keer goed doorgezakt. Eén keer maakten ze een tour langs vier wijngaarden. Het was Nina die reed en niet dronk – *the designated driver* – zodat voor de anderen de weg openlag voor onge-reemd alcoholgebruik. Buiten de wijn herinnerde Dillen zich vooral de blokjes in honing gerookte ham, die eigenlijk bedoeld waren als snack tussen het proeven door. Beleefde mensen namen er eentje en lieten het daarbij, maar bij hem waren de normen al te veel ver-vaaagd – hij bleef graaien – wat hem op berispende blikken van de

deftige eigenaresse kwam te staan. Hij zag geen reden om minder te eten, zolang hij er niet dik van werd. Matthew was wat dat betreft de pechvogel.

Dillen keek verlekkerd naar de rijk gedekte tafel en wist dat het vanavond wel goed zou komen. Laat die coyotes buiten maar huilen; de wanden van de blokhut waren dik genoeg. Hij ontkurkte de rode wijn – met de kurkentrekker uit de keukenla – en rook aan de fles. *Pinot Noir, Cooper Mountain Vineyard, 2000*, stonder op het etiket. Hij liet de wijn in zijn glas klokken en nam een slok. De smaak ontspande hem, de geur van fruit en alcohol benevelde vrijwel meteen zijn geest. Hij dipte een chip in de salsa en ging bij Matthew op de bank zitten. ‘Er is wijn, als je wilt,’ zei hij.

‘Ja, zo meteen,’ antwoordde Matthew, die verdiept was in zijn tijdschrift. Champ lag aan zijn voeten en keek Dillen aan met zijn bolle ogen en onderbeet. Het stompje, dat voor zijn staart doorging, trilde tegen Matthews dikke kuit.

Freek kwam binnen met een mand vol hout. ‘Ik hoop dat het droog genoeg is. Ik heb de droogste stukken eruit gezocht.’ Hij liep naar de haard. ‘Heb je nog iets om een vuurtje te maken. Een paar kranten, of zo?’

Dillen pakte een kartonnen doos en scheurde die aan stukken. ‘Dit fikt wel, denk ik.’ Hij maakte een flinke berg van stukken karton en dunne takken in de haard. ‘Kom hier met die aansteker,’ zei hij tegen Freek, ‘ik steek het aan.’

De elementaire drang van vuurtje stoken was te groot om het uit handen te geven. Hij wist dat Freek die drang in overtreffende trap voelde, zoals hij alles uitbundiger leek te beleven. Wat Freek uitte, hield Dillen in. Men zei dat dat ongezond was en hij was dan ook flink jaloers op de manier waarop Freek zich zo gemakkelijk kon laten gaan. Alleen als hij drumde sloeg hij alle opgekropte stress uit zijn lijf, althans dat voelde hij zo, maar als hij zichzelf terugzag op een video dacht hij altijd dat hij naar iemand anders zat te kijken. Hij bewoog toch veel meer? Hij schudde toch met zijn hoofd op de after-

beat? Maar de beelden logen niet. Hij zat erbij als een autist, waarvan alleen de armen alle kanten opgingen, en trok een vies gezicht als hij een wereldbreak sloeg. Nou goed, dat was dan maar zo, gelukkig kon hij wel grooven en hadden ze Freek als blikvanger.

Aarzelend gaf Freek hem de aansteker en Dillen ontstak het puntje van een stuk karton. Met z'n tweeën keken ze hoe het vuur zich snel uitbreidde en begon te knetteren. Freek pakte een groot stuk hout en legde het voorzichtig op het vuur. Dillen zag de vlammen in zijn ogen reflecteren. Hij zag zijn vriend niet vaak zo stil. Freek was mijlenver weg met zijn gedachten.

'Oké, is iedereen er klaar voor?' Charlotte stond in het midden van de kamer, zwaaiend met een goudkleurige cd in haar hand. Het heilige schijfje was de mastertape van *Songs 4 the Mad & Lonely*. Matthew had de muziek opgenomen op een ouderwetse, analoge taperecorder en vervolgens gedigitaliseerd. Uiteindelijk had hij de eindmix op een hoge kwaliteit cd gebrand. Hoewel iedereen in de kamer de muziek tot in den treure had gehoord en precies wist wat erop stond, was dit toch een plechtig moment waar ze allemaal naar uitgekeken hadden. Ze hadden hun oren een week rust gegund, of in ieder geval een week zonder Manic Mola; behalve Matthew, die koortsachtig gewerkt had aan de eindmix.

'Wacht,' zei Matthew. Iedereen keek hem aan. Hij kuchte en ging rechtop zitten. 'Er is nog niets definitief, hè. Ik bedoel te zeggen, dit is mijn mix. Misschien vinden jullie het wel helemaal niets. In dat geval hebben we nog meer tijd nodig om het te veranderen, oké?'

'Matthew,' zei Charlotte liefkozend, 'dat weten we toch? Laten we eerst luisteren. We kunnen niet wachten.'

'Geen zorgen, man,' zei Freek en hij legde zijn arm om Matthews schouder. 'Jij bent de beste. Dat meen ik.' Matthew schrok toen Freek hem een kus op zijn voorhoofd gaf. 'Zet hem maar op, Charlotte.'

Ze hadden met opzet geen hoogwaardige hifiapparatuur meegenomen. De muziek moest immers goed klinken op de meest door-

snee cd-speler. Niet iedereen had een stereo-installatie van een paar duizend euro in de huiskamer. Charlotte stopte de cd in de gettoblaster, drukte met een sierlijk gebaar op play en ging naast Dillen zitten op de bank. Uit gewoonte deed ze haar haar achter haar oren. Een kort moment was het muissstil. Ze tikte Dillen even op zijn dij en focuste gespannen op de gettoblaster. Het eerste nummer begon. Tot Dillens grote opluchting klonk het fantastisch, al vroeg hij zich af hoe hij ernaar moest luisteren. Hij probeerde objectief naar het geheel te luisteren, maar kon het niet helpen dat zijn oren zich meteen focusten op de drums. Charlotte fronste haar wenkbrauwen en bewoog zachtjes haar hoofd op de groove. Freek lag op zijn rug op het vloerkleed en staaarde naar het plafond als een horizontale Jezus, met zijn armen gespreid en zijn voeten over elkaar. Er liep een streepje haar op zijn buik, onder zijn shirt, van zijn navel tot zijn broekriem. Matthew stond op en liep op zijn tenen naar de tafel. De spanning was hem te veel geworden; hij moest wat eten. Dillen leunde achterover en sloot zijn ogen. Ieder reageerde op zijn of haar manier en daar wilde hij zich niet door laten afleiden.

Hij liet de tien songs voorbijkomen. Drie fantastische maanden trokken in zijn hoofd voorbij. Hij wist nog precies hoe en in welke volgorde ze allemaal opgenomen waren, waar hij wat drumde, hoe hij de anderen hielp en bijstond als het even wat moeilijker ging, hoe ze op Matthews veranda zaten en het hashpijpje de ronde deed aan het eind van een lange opnamedag. Kon het geluk dat hij nu voelde blijven duren? Hoe hield je dat vast? Als dit zijn toekomst was, als deze cd een succes werd, was de kans groot dat dat hem gelukt was.

‘Yes!’ riep Freek, toen het afgelopen was. Hij sprong overeind en pakte Matthew vast. Hij tilde zijn zware lichaam open draaide ermee om zijn as. ‘Je bent geniaal, man!’

‘Zet me neer!’ riep Matthew lachend. Dillen begon te applaudiseren en Charlotte en Nina volgden zijn voorbeeld. Freek liet hem weer los en plofte op de bank. Hij sloeg zijn handen voor zijn ogen.

‘Pff, wat een opluchting,’ zei Matthew, terwijl hij zijn voorhoofd

afveegde. ‘Ik ben zo blij dat jullie het goed vinden. We moeten er nog een aantal keer naar luisteren, natuurlijk. Maar ik weet al wel welk nummer de single wordt. *No more Mr. Apple Pie*. Zonder twijfel.’

‘*No more Mr. Apple Pie*,’ herhaalde Dillen. ‘Ja, waarom niet? Wat vind jij, Freek?’ Freek keek naar hem op met tranen in zijn ogen. ‘Hé man, wat is er?’

‘Nee, ’t is niks,’ zei Freek. ‘Het is gewoon zo te gek, man, ik schoot even vol.’ Hij nam een slok van zijn wijn. ‘Kiezen jullie maar, mij maakt het niet uit.’

No more Mr. Apple Pie was een song van Freek, die hij schreef vlak voordat hij voorgoed vertrok naar Amerika. Het zat vol met kritiek op Nederland, alsof hij daarmee zijn emigratie rechtvaardigde, zoals iemand stopte met roken en daarna de fanatiekste niet-roker werd. Hij was gevoelig voor dergelijke extremiteiten, verloor de nuances regelmatig uit het oog. Het maakte hem een overtuigend performer, maar een moeilijk mens om mee om te gaan. Voor Freek geen appeltaart meer: hij haalde flink uit naar de Nederlandse truttigheid en behoudendheid, naar de kleinburgerlijke afgunst jegens een ambitieuze rocker als hij, die zijn nek uitstak en niet het gebaande pad bewandelde. Ze stonden in Nederland klaar om je af te kraken. Alleen al in Portland en Seattle kon Manic Mola zeven dagen per week optreden als ze dat wilden, vol gas en zonder moeite; in Nederland moesten ze de podia – niet zelden uitgerust met decibelbegrenzers en andere wettelijk vastgelegde beperkingen – met een vergrootglas zoeken en God op hun blote knietjes danken dat ze er mochten spelen.

Na het kiezen van de eerste hitsingle, werden de glazen nog eens gevuld en proostten ze op het succes van Manic Mola. Het eten van Chico was verrukkelijk en Charlotte maakte een weergaloze guacamole. *Songs 4 the Mad & Lonely* werd opnieuw opgezet en ze lieten de muziek nog een keer over zich heen komen. Er hing een verwachtingsvolle spanning in de kamer, alsof ze de toekomst konden grijpen met de klanken uit de gettoblaster. Pas een paar uur later

ontspande iedereen, toen Freek zijn gitaar pakte en zomaar wat begon te spelen. Het haardvuur brandde, het was behaaglijk en knus, en de wijn smaakte voortreffelijk.

‘How many times must a man...’ Freek begon een nummer van Bob Dylan te zingen.

‘Waaghet niet, jongen,’ zei Dillen, ‘laten we het gezellig houden, oké?’

Dillen moest altijd overal zijn naam uitleggen. Zijn vader was een hardcore fan van Bob Dylan en had zijn zoon vernoemd. Dillen zat er mooi mee opgescheept. Hij had zijn vaders adoratie nooit gedeeld en in zijn puberteit een gezonde hekel gekregen aan het nasale stemgeluid van Bob.

Freek lachte hem uit. ‘The answer is howling in the wind,’ zong hij en deed weer het gehuil van een coyote na, zo hard hij kon. Champ sprong overeind en begon te blaffen.

‘Rustig, Champ, het is goed,’ zei Matthew, maar de hond rende naar de keuken en kwam niet meer terug. ‘Staat de deur open?’ vroeg hij.

Nina haalde haar schouders op. ‘Weet ik veel. Nee, ik heb hem dicht gedaan na het koken.’

‘Dan zit hij zeker wat te eten.’ Matthew ging kijken in de keuken. Even later kwam hij terug. ‘Hij heeft de deur opengeduwd. Ik heb hem geroepen, maar hij komt niet. Ik laat hem maar even scharrelen. Misschien moet hij poepen.’

‘Nou ja,’ zei Nina, ‘hij wordt hier niet overreden door een auto.’

‘Nee, hier wordt hij gepakt door een beer,’ zei Freek. Hij legde zijn gitaar weg en zakte onderuit, half tegen Nina aan, die met haar vingers door zijn blauwe haar ging. Freek kon als geen ander uitstralen dat hij overal schijt aan had, schaamteloos, met een bijna irritante arrogantie. Dat moet het zijn, dacht Dillen, dat is wat de vrouwen zo onweerstaanbaar aan hem vinden. Hij is het alfamanetje dat altijd zijn zin krijgt. Hij kan rondlopen met een air van wie doet me wat.

‘Het is tijd voor een jointje,’ zei Freek en haalde het hashpijpje tevoorschijn. Hij vulde het met wiet, dat hij uit een klein plastic zakje frummelde. Hij zette vakkundig de vlam erin en inhaleerde diep. Dillen pakte het pijpje over en deed hetzelfde. Het pijpje ging van de een naar de ander en er hing snel een dikke rook in de kamer. Matthew vulde bij iedereen de glazen nog eens bij.

‘Willen jullie een eng verhaal horen?’ vroeg Charlotte.

‘Hè? Hoezo?’ zei Freek.

‘Nou, gewoon, ik vind dat je elkaar bij een haardvuur in een bos-hut enge verhalen hoort te vertellen.’ Ze keek vragend de kring rond.

‘Mij best,’ zei Dillen, ‘kom maar op.’

‘Oh, ik weet er ook wel een,’ zei Nina.

‘Eerst Charlotte,’ zei Freek.

Charlotte knikte en ging rechtop zitten. ‘Oké. Hier komt ie. Het was in Engeland. Een paar jaar geleden. Ik was daar met Boris op vakantie. We reisden het land door met een oude kampeerwagen. We reden ergens in het noorden, vlakbij de Schotse grens, op een B-weggetje, laat op de avond, hartstikke donker. Er was geen straatverlichting, dus we moesten goed uitkijken en konden niet te hard rijden. Trouwens, die bus ging toch al niet hard. Ineens zien we, zomaar uit het niets, een man langs de kant van de weg lopen. Hij was oud en grijs en liep met een lange wandelstok.’

‘Sinterklaas!’ riep Freek.

‘Hou je kop,’ zei Nina, ‘laat haar praten.’

Charlotte ging verder: ‘Ik zag Boris schrikken en hij gaf een ruk aan het stuur. De man draaide zijn hoofd naar ons toe en keek ons aan, maar ik kon zijn ogen niet zien. *‘Boris, wat doe je nou?!’* riep ik. *‘Daar heb je hem weer,’* riep hij, *‘dat is diezelfde vent van gisteren!’* *‘Waar heb je het over?’* vroeg ik. *‘Ik heb die man gisteravond ook gezien, toen we bij het Lake District reden,’* zei hij. *‘Ik heb helemaal niemand gezien gisteren,’* zei ik. *‘Nee, jij lag te slapen!’* Ik vroeg nogmaals aan hem of hij zeker wist dat het dezelfde man was, want het leek me een beetje sterk; we waren een paar honderd kilometer noordelijker. Maar hij wist het zeker, want hij was er

toen ook al zo van geschrokken. Die man was zo creepy. Hij had een lange jas aan, een cape leek het wel, en een wit gezicht. En die stok in zijn hand.'

'Het kan natuurlijk wel,' zei Dillen, 'dat het dezelfde man was, bedoel ik.'

Nina knikte. Freek had weer zijn spottende grijns op zijn gezicht.

Matthew nam nog een handje chips.

'Dat is precies wat ik tegen Boris zei,' zei Charlotte, 'maar wacht even, het wordt nog erger.' Ze nam een slok wijn en ging door. 'Boris kwam weer tot rust en we reden nog zo'n honderd kilometer door. Toen was het laat en zochten we een plek om te overnachten. We sliepen alleen op campings als we wilden douchen, maar die nacht parkeerden we op een stille plek bij een meertje. Midden in de nacht maakte Boris me wakker. Hij fluisterde: *Luister*. 'Wat is er nou, man, dacht ik nog, laat me toch slapen, maar ik zag de schrik in zijn ogen. En toen hoorde ik het: tik...tik...tik... Het was het geluid van een wandelstok op de grond. En er waren ook voetstappen, zachte voetstappen in de aarde. Ik was bang, jongen, bang!'

'Jezus,' zei Nina, 'dat kan ik me voorstellen. Wat deden jullie toen?'

'Boris ging uit bed en sloop naar de deur van de camper. Ik bleef in bed liggen en zag hoe hij het gordijntje opzij deed en toen gaf hij een keiharde schreeuw.' Ze keek de kring rond. 'Hij zag weer die man.'

'Nee, hè,' zei Dillen, 'kom op Charlotte, is dat echt waar?'

'Ik zweer het je,' zei ze. 'Ik heb hem niet gezien, maar ik zag wel hoe Boris schrok en terugdeinsde. *Wat is er?*' riep ik. *Die vent! Hij is er weer!*' Hij was buiten zichzelf. Ik ging naar hem toe en pakte hem vast. Hij stond helemaal te trillen.'

'Kan gewoon een nachtmerrie zijn geweest,' zei Matthew.

'Matthew, dit was geen nachtmerrie. We hoorden allebei het geschuiifel en het getik. Ik was hartstikke wakker.'

Matthew haalde zijn schouders op.

‘Ik zweer het je,’ zei Charlotte.

Dillen geloofde haar. ‘En toen?’ vroeg hij.

‘We raaptten al onze moed bij elkaar, deden onze jassen aan en gingen naar buiten. We verzekerden ons ervan dat de deur van de camper op slot zat en gingen op zoek. Hij kon niet ver zijn met zijn geschuifel, hooguit honderd meter. Maar waar we ook keken, we hebben hem niet gevonden. Boris was helemaal van de kaart. Hij is altijd zo nuchter. We hebben een paar borrels gedronken en nauwelijks meer geslapen. De volgende dag zijn we daar gauw weggegaan en naar de Noordzeekust gereden. Dat was het.’

‘Ach, arme Boris,’ zei Freek spottend. Nina gaf hem een elleboogstoot.

Charlotte zat met een triomfantelijke glimlach de kring rond te kijken. Iedereen zocht naar een verklaring, een logische oplossing voor de gemoedsrust. Dillen vroeg zich af waarom het altijd anderen waren die zulke dingen meemaakten. Hij was bijna jaloers op het geheimzinnige aura dat het hun gaf. Charlotte had iets meegemaakt dat haar boven de anderen stelde en was onaantastbaar geworden, in ieder geval op dit moment.

‘Nou, nu kan ik wel inpakken met mijn verhaal,’ zei Nina. ‘Dat is lang zo eng niet.’

‘Zeker dat van die kat,’ zei Freek.

Nina draaide haar ogen naar het plafond. ‘Ja, Freek, dat van die kat. Dankjewel.’

‘Maakt niet uit, hoor,’ zei Charlotte, ‘kom op, vertel.’

‘Ik heb dat verhaal al honderd keer gehoord,’ zei Freek en hij stond op. ‘Ik ga hout halen. Het is bijna op.’

‘Kijk gelijk even of je Champ ziet,’ zei Matthew.

‘Oké.’ Hij trok zijn jack aan. ‘Je vindt het toch niet erg, hè schat?’ zei hij plagerig tegen Nina.

‘Donder op!’ riep Nina. ‘Lieverd,’ zei ze erachteraan.

‘*Morituri te salutant,*’ zei Freek plechtig en maakte een diepe buiging. Niemand zei wat. Allemaal keken ze hem aan, maar hij vertrok

geen spier, knipperde niet met zijn ogen en keek strak de kamer in. Toen schoot hij in een overdreven schaterlach, draaide zich om en liep naar buiten.

‘Wat zei hij nou?’ vroeg Charlotte.

‘Zij die gaan sterven, groeten u,’ zei Dillen. ‘Hij is gek. Dat zeiden de gladiatoren.’

‘Je verhaal, Nina’ zei Charlotte, de zelfverzekerde gangmaker.

‘Ja.’ Nina glimlachte. ‘Sorry, hoor, voor mijn klootzak van een echtgenoot. Hij kan soms zo... nou ja, je begrijpt het wel.’ Charlotte knikte. ‘Oké, het verhaal van de kat. Twee jaar geleden. Ik werkte voor een reismagazine in Seattle. Een klein kantoorje op de eerste verdieping van een oud kantoorpand. Mijn baas had een rooie kater, een hartstikke lief beest, Oz. Oz kwam altijd op het kantoor en was gek op kroelen. Vaak zat ik achter de computer te typen en lag Oz op mijn schoot. Op een avond moest ik overwerken en was ik alleen op kantoor met Oz, toen...’ Ze stopte met praten. Ze staaarde Charlotte aan, die met grote ogen naar het raam achter Nina keek. Het gebeurde allemaal in een fractie van een seconde. Charlotte gaf een gil en wees naar het raam. ‘Shit! Freek! Oh, wat ben je toch een engerd.’

Freeks verwrongen gezicht was tegen het raam gedrukt, van onder belicht met een zaklantaarn. Nina sloeg met haar platte hand tegen het raam op Freeks gezicht. Hij deinsde terug, lachte hen allemaal uit en verdween in de duisternis. Op het moment dat Nina door wilde gaan met haar verhaal, liet hij nog een keer zijn coyotegehuil horen.

‘Af en toe is hij zo erg,’ zei ze. ‘Ik weet soms niet wat ik aan hem heb. Soms denk ik echt dat hij gestoord is.’

‘Jemig, ik schrok zo. Hier, zie je dat? Kippenvel,’ zei Charlotte, wijzend op haar onderarm. Dillen schudde lachend zijn hoofd. Matthew trommelde met zijn vingers op de stoelleuning.

‘Vind je het niet leuk, Matthew?’ vroeg Dillen.

‘Ik heb het niet zo op enge verhalen, weet je. Je kan dat soort dingen maar beter voor jezelf houden.’

‘Ah, kom op,’ zei Charlotte, ‘wat kan het nou voor kwaad? Het zijn maar verhalen.’

‘Dus het is niet echt gebeurd?’ vroeg Matthew.

‘Ja, toch wel,’ zei ze zacht.

‘Freek heeft me een keer zo laten schrikken,’ zei Nina. ‘Ik was boven aan het strijken. Ik dacht dat hij niet thuis was, maar hij had zich verstoppt in de kledingkast. Hij heeft me zeker een halfuur staan bekijken door het spleetje tussen de kastdeuren. Dan moet je geduld hebben, hoor. Hij zei later dat hij bijna zijn lachen niet had kunnen houden, omdat ik zo vals meezong met de radio. Toen ik de kleren in de kast wilde hangen, liet hij me schrikken. Boe! Ik heb staan janken van de schrik. Wat een eikel. Hij heeft heel wat moeten doen om dat goed te maken. Ik heb hem een klap in zijn gezicht gegeven.’

Weer hoorden ze Freeks gehuil buiten.

‘Jezus, krijgt hij er ooit wel eens genoeg van?’ vroeg Matthew.

‘Laat hem maar,’ zei Nina. ‘Hij is stoned. Laat hem maar even uitrazen.’

‘We zijn allemaal stoned,’ zei Dillen. ‘Kom, Nina. Je zat met die kat op je schoot.’

‘O ja, mijn verhaal.’ Ze kuchte een keer en ging verder. ‘Ik zat dus alleen op kantoor. Het was ’s avonds, uurtje of negen. Ik hoorde voetstappen op de trap. De deur van mijn kantoor ging open, maar er kwam niemand binnen. Oz zette zijn nagels in mijn vlees en sprong op de archiefkast. Hij werd twee keer zo groot en zat maar te blazen met grote angstige ogen, die ergens naar keken, maar ik kon niet zien waarnaar. Ineens dondert er van alles van mijn bureau af. Een stapel dossiers, zo op de grond. Mijn telefoon, mijn lamp viel om. Ik duwde mijn stoel naar achteren en zat apathisch toe te kijken. Oz zat maar te blazen. Toen hield het op en was alles weer rustig.’

‘Ja, katten en honden zijn er gevoeliger voor, hè. Dat is algemeen bekend,’ zei Charlotte zelfverzekerd, alsof ze nu alles kon verklaren. ‘Niet alleen bij geesten, ze voelen ook aardbevingen aankomen en zo.’

‘Wat denk je dat het was?’ vroeg Dillen aan Nina. Hij wilde het van haar horen en niet van Charlotte.

‘Ik heb er veel over nagedacht, maar kan het nog steeds niet verklaren. Alles wat ik weet is wat ik zag, wat ik hoorde en hoe Oz reageerde. Hier, je kan nog het litteken zien van zijn nagels.’ Ze stond op en trok haar jeans naar beneden. Op haar gladde dijbeen zat een dunne witte streep, net onder haar slip. ‘Niemand geloofde me, mijn baas niet, mijn collega’s niet, maar Oz kwam niet meer bij me kroelen. Hij kwam niet meer in de buurt van mijn bureau, zelfs niet als ik z’n eten er neerzette.’

‘Wat was het dan?’ vroeg Matthew.

‘Ik ben erachter gekomen dat mijn voorganger vlak na zijn ontslag overleden is. Ik denk dat hij nog even zijn gram kwam halen. Ik hoorde echt die voetstappen op de trap. Die deur ging echt open en die spullen vielen echt op de grond. Wie het weet mag het zeggen.’

‘Het is een mogelijkheid,’ zei Dillen.

‘Ja hoor, dat is het. Het was je voorganger,’ beaamde Charlotte.

‘Wat heb je gedaan?’ vroeg Matthew.

‘Ik heb me ziekgemeld en ben gaan solliciteren. Binnen een paar dagen was ik daar weg. Zo ben ik in Portland terechtgekomen.’

Sommige verhalen waren onverklaarbaar. Nina leek dit niet uit haar duim te zuigen, maar daar kon je nooit helemaal zeker van zijn, dacht Dillen. En Charlotte zat bij nader inzien aandacht te trekken. Hoeveel van hun verhalen was waar en hoeveel was er later bij verzonnen? Zo ging het altijd met dat soort verhalen.

Hij staaarde naar de open haard. Het vuur was bijna gedoofd. ‘Waar blijft Freek?’ vroeg hij. ‘Er moet hout op het vuur.’ Hij keek door het raam de duisternis in, maar kon daar helemaal niets zien. ‘Zit hij soms een plannetje uit te broeden om ons weer te laten schrikken?’

‘Het zou me niks verbazen,’ zei Nina.

‘Kom op, laten we gaan kijken,’ zei Matthew, ‘Champ is er ook nog niet en ik word ongerust.’

‘Oké, Freek wil kennelijk dat we naar buiten komen,’ zei Dillen. ‘We moeten dus op alles voorbereid zijn. Matthew, wat kan hij hier allemaal uithalen?’

‘Verstoppertje spelen?’ Matthew haalde zijn schouders op. ‘Ik zou het niet weten. Ik ben hier ook nog nooit geweest. Freek wel, maar ik niet.’

‘Freek is hier eens geweest?’ vroeg Dillen.

‘Ja,’ zei Nina, ‘van het voorjaar, met mij.’

‘Nou, dan kunnen we onze borst nat maken. Gaan jullie mee?’

‘Ik niet,’ zei Nina. ‘Mij laat hij niet meer schrikken.’

‘Dan blijf ik ook,’ besloot Charlotte iets te snel. Ze was niet zo dapper als ze deed voorkomen.

‘Zullen we dan maar, Matthew?’

Ze trokken hun jassen aan en gingen naar buiten, het donker in. Dillen rook de vochtige nachtlucht en haalde diep adem. De temperatuur was sterk gedaald. Hij zag zijn adem alsof het sigarettenrook was. Het gras waarop hij ’s middags had liggen zonnen, was nu nat. Het moest al een uur of twee zijn. Langzaam wendden zijn ogen aan de duisternis en zag hij de contouren van de bomen. Het licht uit de blokhut gaf een zachte gloed over het grasveld tot aan de stammen van de eerste woudreuzen. Rechts van hem zag hij de Chevy staan onder het afdak. Keelklanken en uilengekras klonken zacht vanuit de verte, ergens diep in het bos. De wind waaide door de hoge kruinen. Hij meende zachtjes het water van de rivier te horen stromen, een paar kilometer verderop.

‘Champ!’ riep Matthew. ‘Champ, kom ’shier. Kom dan!’

‘Nu weet Freek zeker dat we er zijn,’ zei Dillen.

‘Oh, sorry, maar ik zie geen flikker, man. Hij is echt een freak, die gozer. Wat moeten we dan? Wachten tot hij ons wezenloos laat schrikken?’

‘Nee, ’t is goed. Ga jij aan die kant om de blokhut heen, dan pak ik deze kant. Zien we elkaar aan de achterkant, goed?’

Matthew knikte. Dillen liep eerst naar de Chevy, om te kijken of

Freek zich daar had verstopt. De auto was leeg. Hij gaf een harde dreun op het dak, maar er was geen reactie. Hij speurde de omgeving af zo goed hij kon in het donker, maar alles bleef stil.

‘Au! Godverdomme!’ siste hij, toen hij met zijn knie vol op de kruiwagen stootte, die vlak voor hem stond en bij nadere inspectie leeg bleek te zijn.

‘Wat is er?’ vroeg Matthew, die om de hoek van de blokhut verscheen.

‘Ik stoot mijn knie tegen die klote kruiwagen. Freek is geen hout gaan halen, Matthew.’

‘Dit is wel een beetje raar, vind je niet?’

‘Ja, ik vind het eigenlijk ook niet zo leuk meer.’ Dillen probeerde rustig te beredeneren wat de beste strategie zou zijn. Hij stelde zichzelf gerust met het idee dat het allemaal bij Freeks plannetje hoorde. En Freek ging nu eenmaal iets verder dan de gemiddelde man. Hij moest in zijn hoofd kruipen, maar dat was geen eenvoudige opgave.

‘Champ!’ gilde Matthew. Dillen liet hem begaan. ‘Champ, jongen, kom hier, kom!’

‘We moeten zaklampen hebben,’ zei Dillen.

‘Freek heeft de zaklamp gepakt, weet je nog? Oh man, waar zit die hond nou toch. Champ!’

‘Was dat de enige?’

‘Tenzij jij er nog eentje hebt meegenomen. Cha-hamp!’

Dillen zocht snel naar alternatieven. ‘Matthew, geef mij de auto-sleutels eens.’ Matthew keek hem verbaasd aan. ‘Nou, kom op. Ik zal de verstralers eens even aanzetten.’

‘Goed idee!’

‘Ik zal die rat eens laten schrikken en zijn schuilplaats in de spotlights zetten.’ Hij kroop achter het stuur van de Chevy en startte de motor. Hij zette de verstralers aan en ineens werd een paar vierkante meter bos weer prachtig groen. Toen hij niets bijzonders zag, zette hij de versnelling in achteruit en draaide de auto, zodat het licht van

de koplampen langs de bomen streek. De bodem van het bos werd tientallen meters ver verlicht. Hij reed de auto over het gras en draaide langzaam in een cirkel rond totdat hij de hele omgeving had verkend. Toen deed hij het nog een keer. Er was geen spoor van Freek of Champ. Dillen parkeerde de auto weer op de plek waar hij stond en stapte uit. Inmiddels waren Nina en Charlotte ook naar buiten gekomen.

‘Ik snap er niks van. Dit is niet leuk meer,’ zei hij. Hij was nog steeds op zijn hoede voor een bliksemaanval van Freek, maar tegelijk flink ongerust. Van Nina viel ook geen goede raad te verwachten. Ze stond te rillen in haar te dunne jas en keek hem alleen maar vragend aan.

‘Laten we nog eens om de blokhut heenlopen,’ zei Charlotte.

‘Freek Janssen!’ schreeuwde Dillen zo hard hij kon. ‘Kom tevoorschijn, waar je ook bent. Buut!’

Het bleef stil in het bos.

‘Ik ben gelijk weer nuchter,’ zei Charlotte. ‘Waar zit die lul?’

‘Laten we gaan zoeken,’ zei Matthew. ‘Bij elkaar blijven, oké?’

Met z’n vieren liepen ze om de blokhut heen. Vier paar ogen tuurden in de duisternis.

‘Daar!’ zei Nina, ‘daar is licht!’

Ze volgden haar wijsvinger. In de verte was een nauwelijks zichtbaar, zwak schijnsel te zien.

‘Motherfucker,’ zei Matthew zachtjes.

Ze liepen erop af. Takken braken onder hun voeten en schaafden langs hun benen. Dillen draaide zich om, om zich ervan te verzekeren dat ze niet zouden verdwalen, maar de blokhut was een baken van licht in de duisternis. Het zwakke schijnsel werd duidelijker naarmate ze dichterbij kwamen; het scheen van de grond schuin omhoog tegen een boomstam.

‘Wacht hier,’ zei Matthew, toen ze tot op een paar meter genaderd waren. Hij hield zijn armen schuin naar achteren alsof hij zo zijn vrienden kon beschermen. ‘Ik ga kijken.’ Voorzichtig deed hij